

رشته و مقطع تحصیلی: دکتری تخصصی سالمند شناسی

نام و کد درس: جامعه شناسی و جنبه های اجتماعی سالمندی-۱۳

ترم: اول؛ محل برگزاری: دانشکده بهداشت؛ تعداد و نوع واحد (نظری / عملی): ۱ واحد نظری و یک واحد عملی

دروس پیش نیاز: ندارد؛ مدرس: دکتر حسین مطلبی

آموزش و ارزشیابی دانشجویان تحصیلات تکمیلی با استفاده از سیستم ارزشیابی هفتگی

Weekly Evaluation System (WES)

فرایند سیستم تدریس و ارزشیابی به روش هفتگی به منظور توانمند سازی، افزایش مشارکت دانشجویان تحصیلات تکمیلی در برنامه ریزی درسی و بهبود ماندگاری محتوای تدریس طراحی و اجرا می گردد. سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه ای، مطرح و بحث می شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت های استفاده حرفه ی و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث ها مداخله می کنند.

۵- جمع بندی مطالب و نتیجه گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع بندی می شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد با توجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱- خود ارزیابی ۱۰ نمره

۲- ارزیابی همسالان ۱۰ نمره

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران ۲۵ نمره

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر ۱۰ نمره

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی ۲۵ نمره

۷- امتحان پایان ترم ۲۰ نمره

رویکردهای مختلف به پدیده سالمندی در جوامع مختلف

اهداف اختصاصی	حیطه های اهداف	فعالیت استاد	فعالیت دانشجو	عرصه یادگیری	زمان	رسانه کمک آموزشی	روش ارزیابی
<p>انتظار می رود در پایان جلسه دانشجو بتواند:</p> <p>۱- نحوه برخورد اعضای خانواده و جامعه با سالخوردگان در تمدنهای مختلف را تبیین نماید؛</p> <p>۲- فاکتورهای موثر بر تکریم سالمندان را در کشورهای مختلف تبیین نماید.</p>	شناختی	سخنرانی مشارکتی	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	کلاس درس	۱/۳۰ ساعت	تهیه اسلاید- استفاده از ویدیو پروژکتور و برنامه PowerPoint -استفاده از محتوای الکترونیکی آنلاین	ارزیابی هفتگی، پایان ترم

تجربیات موفق جهانی در حوزه نوآوری های اجتماعی و اقدامات محلی

اهداف اختصاصی	حیطه های اهداف	فعالیت استاد	فعالیت دانشجو	عرصه یادگیری	زمان	رسانه کمک آموزشی	روش ارزیابی
<p>ریز مباحث</p> <p>۱- تغییر انگار ههای ذهنی در مورد سالمندان</p> <p>۲- تسهیل فعالیت های داوطلبانه</p> <p>۳- توسعه مشارکت سیاسی و اجتماعی</p> <p>۴- تشویق فعالیتهای جسمی و ورزشی</p> <p>۵- استفاده گسترده از فناوری ارتباطات و اطلاعات مخصوص سالمندان</p> <p>۶- تقویت همبستگی بین نسلی</p> <p>۷- ایده های برای مراقبت بلندمدت</p> <p>۸- متناسب سازی مسکن و محیط شهری</p> <p>۹- آموزش و توانمندسازی سالمندان</p> <p>۱۰- اشتغال سالمندان</p>	شناختی	سخنرانی مشارکتی	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	کلاس درس	۱/۳۰ ساعت	تهیه اسلاید- استفاده از ویدیو پروژکتور و برنامه PowerPoint -استفاده از محتوای الکترونیکی آنلاین	ارزیابی هفتگی، پایان ترم

تئوریها و متدها در جامعه شناسی سالمندی

اهداف اختصاصی	حیطه های اهداف	فعالیت استاد	فعالیت دانشجو	عرصه یادگیری	زمان	رسانه کمک آموزشی	روش ارزیابی
<p>انتظار می رود درپایان جلسه دانشجو بتواند :</p> <p>۱- نظریه نقش و کاربرد آنرا تبیین نماید</p> <p>۲- نظریه فعالیت و کاربرد آنرا تبیین نماید</p> <p>۳- نظریه جداسازی و کاربرد آنرا تبیین نماید</p> <p>۴- نظریه تداوم و کاربرد آنرا تبیین نماید</p> <p>۵- نظریه تجدد و کاربرد آنرا تبیین نماید</p> <p>۶- نظریه طبقه بندی سنی و کاربرد آنرا تبیین نماید</p> <p>۷- نظریه تبادل اجتماعی و کاربرد آنرا تبیین نماید</p> <p>۸- نظریه خرده فرهنگ و کاربرد آنرا تبیین نماید</p> <p>۹- نظریه تعامل نمادین و کاربرد آنرا تبیین نماید</p> <p>۱۰- نظریه انگ اجتماعی و کاربرد آنرا تبیین نماید.</p> <p>۱۱- life-course perspective و مفهوم یادگیری مادام العمر را توضیح دهد</p>	شناختی	سخنرانی مشارکتی	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	کلاس درس	۱/۳۰ ساعت	تهیه اسلاید- استفاده از ویدیو پروژکتور و برنامه PowerPoint- استفاده از محتوای الکترونیکی آنلاین	ارزیابی هفتگی، پایان ترم

ارزیابی نیازهای سالمندان

اهداف اختصاصی	حیطه های اهداف	فعالیت استاد	فعالیت دانشجو	عرصه یادگیری	زمان	رسانه کمک آموزشی	روش ارزیابی
<p>انتظار می رود در پایان جلسه دانشجو بتواند:</p> <p>۱- پروسه اجرائی نیازسنجی سلامت را در شبکه های بهداشتی درمانی تبیین نماید</p> <p>۲- مراحل نیازسنجی را تشریح نماید</p> <p>۳- با استفاده از یک منبع معتبر، نیازسنجی سالمندان ساکن در جامعه را توضیح و نقد نماید.</p>	شناختی	Journal Club و سخنرانی مشارکتی	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	کلاس درس	۱/۳۰ ساعت	تهیه اسلاید- استفاده از ویدیو پروژکتور و برنامه PowerPoint -استفاده از محتوای الکترونیکی آنلاین	ارزیابی هفتگی، پایان ترم

مراقبتهای اجتماعی در ایران و سایر کشورها (Social Care Services)

اهداف اختصاصی	حیطه های اهداف	فعالیت استاد	فعالیت دانشجو	عرصه یادگیری	زمان	رسانه کمک آموزشی	روش ارزیابی
<p>انتظار می رود در پایان جلسه دانشجو بتواند:</p> <p>۱- مفهوم مراقبتهای اجتماعی را همراه با مثالهای متنوع توضیح دهد</p> <p>۲- تجربیات کشورهای بریتانیا، دانمارک، یونان، ایرلند، نروژ و ایتالیا را با توجه به بیماریهای مختلف تبیین نماید.</p>	شناختی	Case Studies و سخنرانی مشارکتی	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	کلاس درس	۱/۳۰ ساعت	تهیه اسلاید- استفاده از ویدیو پروژکتور و برنامه PowerPoint- استفاده از محتوای الکترونیکی آنلاین	ارزیابی هفتگی، پایان ترم

Advocacy: A new right for vulnerable people

اهداف اختصاصی	حیطه های اهداف	فعالیت استاد	فعالیت دانشجو	عرصه یادگیری	زمان	رسانه کمک آموزشی	روش ارزیابی
<p>انتظار می رود در پایان جلسه دانشجو بتواند:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- اهمیت راهبرد جلب حمایت همه جانبه را تبیین نماید ۲- جلب حمایت همه جانبه برای سلامت را توضیح دهد ۳- راهبرد جلب حمایت همه جانبه را با راهبرد اطلاع رسانی، آموزش و ارتباط مقایسه نماید ۴- فرآیند جلب حمایت همه جانبه را ترسیم نماید ۵- رویکردهای کلیدی جلب حمایت همه جانبه را مقایسه و نقد نماید 	شناختی	سخنرانی مشارکتی	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	کلاس درس	۱/۳۰ ساعت	تهیه اسلاید- استفاده از ویدیو پروژکتور و برنامه PowerPoint -استفاده از محتوای الکترونیکی آنلاین	ارزیابی هفتگی، پایان ترم

Death, Dying and Bereavement

اهداف اختصاصی	حیطه های اهداف	فعالیت استاد	فعالیت دانشجو	عرصه یادگیری	زمان	رسانه کمک آموزشی	روش ارزیابی
<p>انتظار می رود در پایان جلسه دانشجو بتواند:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- تعاریف مختلف از مرگ را تبیین نماید ۲- مرگ خوب، بد و عزتمندانه را تبیین نماید ۳- پزشکی شدن را در دوران سالمندی تبیین نماید ۴- مراقبتهای دوران انتهائی عمر و اهمیت سوگواری را توضیح دهد. 	شناختی	سخنرانی مشارکتی	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	کلاس درس	۱/۳۰ ساعت	<p>تهیه اسلاید - استفاده از ویدیو پروژکتور و برنامه PowerPoint -استفاده از محتوای الکترونیکی آنلاین</p>	ارزیابی هفتگی، پایان ترم

Environmental gerontology - Ageing in place

اهداف اختصاصی	حیطه های اهداف	فعالیت استاد	فعالیت دانشجو	عرصه یادگیری	زمان	رسانه کمک آموزشی	روش ارزیابی
<p>انتظار می رود در پایان جلسه دانشجو بتواند:</p> <p>۱- انواع محیطهای زندگی را برای سالمندان تبیین نماید</p> <p>۲- سیاستهای بهزیستی کشور را در مورد گسترش سرای سالمندان نقد نماید</p> <p>۳- حیطه های مختلف ابزار Evaluation of Older People's Living Environments را نام ببرد.</p> <p>۴- بصورت گروهی نحوه کار با ابزار فوق را تمرین نمایند.</p>	<p>شناختی</p> <p>شناختی</p> <p>شناختی</p> <p>مهارتی</p>	سخنرانی مشارکتی و کار گروهی	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	کلاس درس	۱/۳۰ ساعت	تهیه اسلاید- استفاده از ویدیو پروژکتور و برنامه PowerPoint- استفاده از محتوای الکترونیکی آنلاین	ارزیابی هفتگی، ایان ترم

مخاطرات سه گانه (تلفیق سه گانه تبعیض سنی، ، تبعیض قومی / نژادی، و تبعیض جنسی در زنان سالمند)

اهداف اختصاصی	حیطه های اهداف	فعالیت استاد	فعالیت دانشجو	عرصه یادگیری	زمان	رسانه کمک آموزشی	روش ارزیابی
<p>انتظار می رود در پایان جلسه دانشجو بتواند:</p> <p>۱- فرض و اساس مخاطرات سه گانه را توضیح دهد؛</p> <p>۲- فرضیه مخاطرات دوگانه را در سالمندی تبیین نماید؛</p> <p>۳- تحقیقات و پیامدهای مرتبط با مخاطرات سه گانه را در آمریکا تبیین نماید؛</p> <p>۴- فرضیه مخاطرات سه گانه چه کاربردهایی برای سیاستگذاران عمومی دارد؟</p>	<p>شناختی</p> <p>شناختی</p> <p>شناختی</p> <p>شناختی</p>	<p>سخنرانی مشارکتی و کار گروهی</p>	<p>شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث</p>	<p>کلاس درس</p>	<p>۱/۳۰ ساعت</p>	<p>تهیه اسلاید- استفاده از ویدیو پروژکتور و برنامه PowerPoint- استفاده از محتوای الکترونیکی آنلاین</p>	<p>ارزیابی هفتگی، پایان ترم</p>

ژورنال کلاب (۱ واحد دروس عملی)

- ۱- تئوریهای بازنشستگی ۳۰ درصد نمره؛ ۲- قوانین حمایتی سالمندان ۱۰ درصد؛ ۳- جمعیت شناسی سالمندی ۲۰ درصد
- ۴- سالمند و خانواده ۲۰ درصد؛ ۵- اقتصاد و سالمند ۲۰ درصد

منابع پیشنهادی: تدریس بر اساس منابع کوریکولوم خواهد بود. با توجه به اینکه از سال ۸۸ منابع مفیدتری در حیطه های جامعه شناسی سالمندی منتشر شده است؛ دانشجویان عزیز می توانند از منابع زیر نیز بهره برداری نمایند.

1. Bond, J, Peace S, Dittmann-Kohli F, Westerhof GJ. (2007). *Ageing in Society: European Perspectives on Gerontology*, London: SAGE Publications
2. Blackman T, Brodhurst S, Convery J. (2001). *Social Care and Social Exclusion: A Comparative Study of Older People's Care in Europe*. Palgrave Publishers
3. Settersten RA, Angel JL. (2011). *Handbook of Sociology of Aging*. Springer Science and Business Media
4. Lyubery L. (2005). *Social work with older people: Context, policy and practice*. SAGE Publications Ltd
5. Carstensen LL, Rando TA. (2011). *Handbook of Aging and the Social Sciences: Critical comprehensive reviews of research knowledge, theories, concepts, and issues*. Elsevier
6. Morgan La, Kunkel SA. (2007). *Aging, society, and the life course*. Springer Publishing Company, LLC.
7. Phillips J, Ajrouch K, Hillcoat-Nallétamby S. 2010. *Key Concepts in Social Gerontology*. SAGE Publications Ltd

۸- عمادی، م ح؛ نصر اصفهانی، آ. بازاندهی در راهبردهای نظام بازنشستگی. مؤسسه راهبردهای بازنشستگی صبا «نهاد پژوهشی صندوق بازنشستگی کشوری» ۱۳۹۷

۹- کتاب کهنسالی سیمون دوبوار - ترجمه دکتر محمد علی طوسی؛ انتشارات شبابویز - چاپ سوم ۱۳۶۷

۱۰- کتاب جنس دوم سیمون دوبوار، ترجمه قاسم صنعوی؛ انتشارات توس، ۱۴۰۲